
Reforma vysokých škol

Reforma vysokých škol

24.1.2012 18:10 ČRo 1 - Radiožurnál Zpráva
Jan BUMBA, moderátor

Zatímco po včerejším jednání ministra školství Josefa Dobeše se zástupci akademických senátů vysokých škol média psala o krachu a zásadních neshodách. Dnešní setkání ministra s rektory tak dramatické vyústění nemělo. Zároveň ale není možné mluvit ani o tom, že by rektori souhlasili naplno s reformními návrhy. Někteří zástupci vysokých škol mají obavy, že nové zákony omezí akademickou svobodu. A nesouhlasí také se zavedením školného. To by mělo začít platit už v roce 2013. Na stranu ministra Dobeše se dnes postavil prezident Václav Klaus, který Radiožurnálu řekl, že je pobouřen tím, jakým způsobem reaguje akademická obec na chystanou reformu vysokých škol.

Václav KLAUS, prezident České republiky

O tom, že se naše vysoké školství nenachází v dobrém stavu, že neprodukuje ani kvalitní vzdělávání, ani vědu, myslím, že se nemusíme přesvědčovat, to ví každý, že školy usilují primárně o extenzi počtu studentů a o extenzi vědeckých a pedagogických titulů u svých učitelů si štěbetají vrabci na střeše, neboli reforma je nezbytná. Já bych chtěl říci, že jsem ale velmi pobouřen, co si akademický svět v této chvíli dovoluje a jsem velmi rád, že se k tomu docela jasně vyjádřil i premiér Nečas, protože já už jsem chtěl takovou reakci udělat několik dní, ale nechtěl jsem zase za každou cenu být prvním, kdo do tohoto vstupuje.

Jan BUMBA, moderátor

A podle prezidenta si akademici musí vybrat, proti čemu budou vlastně bojovat.

Václav KLAUS, prezident České republiky

Nemůžou bojovat proti školnému. A současně chtějí maximální akademickou svobodu a plné rozhodování o vysokých školách, prostě pokud vysoké školy touží po naprosté nezávislosti na státu, pak by samozřejmě museli chtít i nezávislost na peněžích daňových poplatníků, to je elementární aritmetika, to by měl automaticky říci každý, kdo nad tím aspoň trošičku přemýšlí. Já bych chtěl hlavně připomenout některým našim velkým akademikům, že prostě debata není o soukromém školství, debata je o veřejném školství, prostě pokud by to byly soukromé školy, kde studenti si plně platí školné, no, tak pak ať mají akademici právo prostě rozhodovat, jak uznají oni za vhodné. Ale toto, co oni dnes předvádějí, je falešná hra na akademickou svobodu, protože jsme ve světě veřejného školství, který platí stát, respektive daňoví poplatníci, a proto také stát musí mít právo, aby o tom rozhodoval nebo spolutrochoval, takže nechme si falešnou hru na akademické svobody, je to naprosto nedůstojné. A mě to velmi pobuňuje.

Jan BUMBA, moderátor

Řekl prezident Václav Klaus. Ministra Josefa Dobeše jsem se zeptal, zda se s rektory na tom dnešním jednání dohodl i na něčem jiném, než na tom, že se zase sejdou a budou dál jednat.

Josef DOBEŠ, ministr školství

Já jsem to hrotil, já jsem chtěl v určité fázi říkat, říkejte, co vám vadí, jsou to ty funkční místa, profesor, no, odpovídejte. A já jsem chvíli, já poté, co se, co se týče vysokoškolského zákona kromě obecných věcí, jsem se nedostal k jasné konkrétně formulované věci, mimo jiné také proto, což bylo pro mě překvapivé, že ta znalost toho finálního materiálu, který je na vládě v tom /nesrozumitelné/ detailně úplně neznám, jo, protože my, když jsme vypořádávali připomínky, tak jsme tam některé drobné změny udělali, aniž by to ty zásadní teze obměnilo, ale vyšli jsme jinými slovy vstříc i rektorům, jo.

Jan BUMBA, moderátor

Vypadá to tedy tak, že zástupci akademických senátů, se kterými jste jednal včera, byli poněkud radikálnější, pokud to tak můžu říct.

Josef DOBEŠ, ministr školství

Ty byly nekomunikativní, pardon, toto se nedá říct radikálně, oni přišli a řekli, pane ministře, pokud nestáhnete oba věcné záměry, tak nediskutujeme, a na shledanou, jo.

Jan BUMBA, moderátor

Což je pro vás samozřejmě nepřijatelná možnost.

Josef DOBEŠ, ministr školství

No, takhle, já jsem, já jsem politik, a já si ani v politice nedovedu představit, že by jedna strana jednala takhle nátlakově s druhou, natož když si řeknu, že ti lidé jsou zvyklí na akademickou svobodu a diskusi, jo, to je ten paradox. Já jsem ...

Jan BUMBA, moderátor

Ale on se objevil, promiňte, že vám do toho skáču, ale abychom se pokusili být trochu konkrétní, objevil se, objevila se jedna taková výtka, alespoň částečně konkrétní, že ty nové zákony můžou omezit akademickou svobodu tím, že třetina členů správních rad bude jmenována přímo ministrem, a podle těch, kdo mají ty obavy, tito lidé budou mít nějaké politické zadání nebo mohou mít nějaké takové zadání.

Josef DOBEŠ, ministr školství

Tak když vám řeknu, že dneska stoprocentně té správní rady, která existuje, jmenuje rektor po dohodě s ministrem, a v těch správních radách máme přehršeli politiků, když si vezmu Karlovu univerzitu, tak Lubomír Zaorálek, místopředseda Poslanecké sněmovny, Přemysl Sobotka, místopředseda Senátu České republiky, Jan Kasal, představitel KDU-ČSL, Leoš Heger, ministr Jan Fischer, toto jsou všechno politici, které si nominoval pan rektor a žádal o svolení ministra, který sice /nesrozumitelné/, za mě se doplňovala třetina, já jsem nad těmi politiky kroutil hlavou, shodou okolností nad Leošem Hegerem a Janem Kasalem, ale pan rektor Hampel mě přesvědčoval, že oba nutně potřebuje pro jeho správní radu. A já se ptám, čeho se bojíme, když si třetinu určí Senát, třetinu lektor a třetinu ministr.

Jan BUMBA, moderátor

Co se týká školného, pane ministře, předpokládám na jeho zavedení trváte?

Josef DOBEŠ, ministr školství

Ano, a tady je překvapili, já jsem 99, možná 100 procent po názoru rektorů, po setkání, ano, školné, ano, pojďme se bavit o formě, a nemůžeme se bavit o tom, jak nastavit ty věci, ale princip školného nebyl nikdy Českou konferencí rektorů odmítnut, stejně tak je to teď, ale ...

Jan BUMBA, moderátor

Akademickými senáty ale odmítnut byl?

Josef DOBEŠ, ministr školství

Ano, /nesrozumitelné/, na druhou stranu všichni vědí, že bez školného to nejde a všichni vědí, že školné je asociální.

Jan BUMBA, moderátor

Jak to myslíte, že bez školného to nejde a jak to všichni vědí.

Josef DOBEŠ, ministr školství

Tak říká se o tom 10 let, ale já vám vysvětlím tu asociálnost, řekněte mně, proč paní prodavačka v Kauflandu má ve svých daních, co se platí z daní, platit studenta 7 let na vysoké škole, když ona sama nemá to vysokoškolské vzdělání, pracuje rukama, jak to, že rodina, která má třeba 3 děti, ani jedno dítě není na vysoké škole, tak ze svých daní má platit studentům 7 let studie, nejdéle, nejvíce v celé Evropě máme 7 let placeného studia.

Jan BUMBA, moderátor

Ale promiňte, kdybych to dotáhl trochu ad absurdum, tak v tom případě by třeba důchody byly taky asociální, protože na ně přispíváme všichni z daní a důchod bere jenom někdo.

Josef DOBEŠ, ministr školství

Lidem, kteří 60 let pracovali pro tuto společnost, ale proč by jedna část společnosti měla mít výsadu, kterou nemá jiná a ta jiná jim to platila, tu výsadu, to je přece nespravedlivé.

Jan BUMBA, moderátor

Tolik ministr školství Josef Dobeš. Na lince je nyní rektor Vysoké školy ekonomické v Praze Richard Hindls. Dobrý den. Richard HINDLS, rektor Vysoké školy ekonomické v Praze

Přeju dobrý večer.
Jan BUMBA, moderátor

Slyšeli jsme pana ministra, že jste mu vy, tedy rektori nesdělili žádné konkrétní výhrady, nic konkrétního, jak to, že ne.
Richard HINDLS, rektor Vysoké školy ekonomické v Praze

Já myslím, že to jednání bylo dneska velmi věcné a že jsme, musím říct, že také bylo zcela bez emocí, že se skutečně pracovalo, témat, která se tam otevřela, bylo hned několik, ať už to bylo to, o čem jste hovořil, nebo o čem hovořil pan ministr, ať už to byla otázka financování, která také teď myslím obecně financování z veřejných rozpočtů, která tam velmi často zaznělo, já mám celkově pocit, že jsme si docela vyříkali ty věci, jakkoliv jsme samozřejmě v tuhle chvíli nedosáhli ještě žádné dohody, ani to možná nebylo dneska úplně účelem, ale nemyslím si, že by se dneska situace vyhrotila. Spíš si myslím, že se některé hroty podařilo trochu ořezat.
Jan BUMBA, moderátor

Nechci vyvolávat jakkoliv uměle konflikt, ale vidíte vy osobně, pane rektore, nějaký zádrhel, něco, na čem bude obtížné se shodnout?
Richard HINDLS, rektor Vysoké školy ekonomické v Praze

My jsme se dohodli na tom, že vytvoříme nebo možná spíš obnovíme, ono se ve zpravodajství hovoří o vytvoření pracovní smlouvy a pracovní smlouva existuje, už poměrně dlouho pracovala, možná 18 nebo 20 měsíců na těch jednotlivých verzích, toto je v podstatě asi šestá nebo sedmá verze, o které se dnes bavíme, ta skupina nebo její činnost se v tuhle chvíli obnoví a dohodli jsme se, že vlastně někdy kolem 6. února, to datum nakonec ještě bude nějakým způsobem doladěno a dokomunikováno, se znovu sejdem na té úrovni jako dneska a po činnosti společné, činnosti pracovní skupiny a ministerstva školství si znovu nastavíme nějaké laťky, jak by to mělo být. Pan ministr neuvažuje v tuhle chvíli o stažení těch zákonů, z politického hlediska já to docela chápu, ale myslím si, že se tam dnes vytvořil určitý prostor, abychom se o těch věcech mohli začít bavit znovu nebo, řekněme, v takové klidnější atmosféře.
Jan BUMBA, moderátor

Prosím ještě velice stručný komentář k otázce školného, skutečně jste v této otázce s ministrem Dobešem za jedno, školné má být zavedeno i podle rektorů?
Richard HINDLS, rektor Vysoké školy ekonomické v Praze

My tam spíš řešíme otázku výpadku veřejného financování, veřejného školství, to znamená, na kolik školné může nebo nemůže nahradit to, co vlastně stát do vysokých škol dává, v tomhle tom jsme tam úplně jednotné nebyli, protože to školné a jeho výše tak, jak by bylo nastaveno prakticky, výrazným způsobem nemůže vyřešit financování vysokých škol. Je spíš otázka, jaké doprovodné výdaje po zavedení, řekněme, finanční podpory a pomoci studentům ještě na tlaku na státní rozpočet vytvoří. A já bych chtěl říci jedno, že možná trochu nešťastně se teď ty dva zákony diskutují souběžně, protože jistá finanční podpora studentů mohla existovat už dávno a mohlo s o ní uvažovat bez ohledu na to, jaké reformy se teď připravují, rektori dnes jasně prokázali zájem se o reformách bavit, takže já si myslím, že je teď ta hra tak někde půl na půl a já věřím tomu, že z počátku února se posuneme zase o pár centimetrů dál.
Jan BUMBA, moderátor

Rektor Vysoké školy ekonomické Richard Hindls, děkujeme za rozhovor, na shledanou.
Richard HINDLS, rektor Vysoké školy ekonomické v Praze

Já vám přeji hezký večer. Na shledanou.